

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในทัศนะของผู้ผลิตรายการและนักวิจารณ์” นี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล 2 กลุ่ม โดยกลุ่มข้อมูลประเภทบุคคลกลุ่มแรกคือ บุคลากรผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์จำนวน 8 ท่าน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกจากบริษัทผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์โดยตรงเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีความชำนาญในด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ และมีผลงานเป็นที่ยอมรับ และกลุ่มข้อมูลประเภทบุคคลกลุ่มที่สองคือ กลุ่มนักวิจารณ์จำนวน 8 ท่านที่มีผลงานการวิจารณ์เป็นที่รู้จักในสื่อสิ่งพิมพ์

และจากทัศนะของผู้ผลิตรายการและนักวิจารณ์ที่ได้นำเสนอไปใน 2 บทที่ผ่านมา ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า มีความคิดเห็นในเรื่ององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ระหว่างผู้ผลิตและนักวิจารณ์ที่มีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกันหลายประการ และในขณะเดียวกันก็มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไปอยู่หลายประการเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ดี ในส่วนแรกนี้ ผู้วิจัยขอเสนอให้เห็นถึงความแตกต่างด้านการเรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ระหว่างกลุ่มผู้ผลิตรายการและนักวิจารณ์ ซึ่งสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนดังนี้

องค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในทัศนะของผู้ผลิต

1. การมีใจรัก มีความจงรักภักดี และมีความผูกพันในการทำงานด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ รวมถึงมีความกระตือรือร้นและความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการประกอบวิชาชีพนี้

เหล่าผู้ผลิตมองประเด็นในเรื่องนี้ เป็นองค์ประกอบแรกที่ทุกท่านเห็นตรงกันว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพ ด้วยเพราะหากผู้ผลิตเริ่มต้นการทำงานด้วยความมีใจรักเสียแล้ว เขาก็จะต้องพยายามทำให้ผลงานออกมาดีที่สุด ดังนั้น ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานใดๆ

2. ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ โดยอาศัยการศึกษาอบรมเป็นพิเศษ และ/ หรือการมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอันยาวนาน

เหล่าผู้ผลิตทุกท่านล้วนให้ความคิดเห็นที่ตรงกันว่าความรู้ที่ได้มาจากการศึกษาเล่าเรียนในสถาบันการศึกษานั้นเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะจะช่วยทำให้ผู้ผลิตได้ทฤษฎีเบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิต ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์การผลิตรายการละครโทรทัศน์เบื้องต้นได้ แต่อย่างไรก็ดี ประสบการณ์ในการทำงานจริงนั้น ถือเป็นสิ่งที่สำคัญกว่า หลายคนบอกว่าตัวเองนั้นก็ได้เป็นผู้ที่ผ่านการเรียนรู้ทางด้านนิเทศศาสตร์จากสถาบันการศึกษา แต่สามารถดำเนินธุรกิจจนก้าวหน้าจนถึงวันนี้ได้ก็เพราะอาศัยประสบการณ์ในการทำงานจริง เพราะประสบการณ์จะเป็นครูสอนที่ดีที่สุด ที่แม้การเล่าเรียนมาโดยตรงก็ไม่อาจเทียบได้ เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละวันนั้น ล้วนเป็นปัญหาที่ไม่ได้เกิดขึ้นภายในห้องเรียน ต้องอาศัยการเรียนรู้และประสบการณ์ตรงในการแก้ไข

3. จรรยาบรรณในวิชาชีพทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพทางด้านนี้จะต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบ วินัย ขนบธรรมเนียม และศีลธรรมที่บุคคลในแวดวง วิชาชีพถือว่าเป็นสิ่งที่ตั้งมาตรฐานยึดถือและปฏิบัติตาม

เหล่าผู้ผลิตมองตรงกันว่าเป็นองค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้นั้น ต้องเกี่ยวข้องกับ “จรรยาบรรณในวิชาชีพทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพทางด้านนี้จะต้องปฏิบัติ และยึดถือ” ผู้ผลิตรายการที่ได้ให้ข้อมูลทุกท่านกล่าวว่า เป็นสิ่งจำเป็นที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์พึงมีและพึงกระทำ โดยอาจใช้การสอดแทรกเนื้อหา ข้อคิด คติเตือนใจต่างๆ แฝงไว้ในรายการละครโทรทัศน์ นอกจากนี้ ภาพต่างๆ ที่นำเสนอออกไปก็ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้วิจารณญาณของตนเองเป็นที่ตั้ง

4. องค์ความรู้ที่เป็นระบบ หรือองค์ความรู้ที่เป็นทฤษฎีทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์ซึ่งได้มีการสั่งสมมาเป็นเวลานาน

องค์ประกอบลำดับที่ 4 ที่เหล่าผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ให้ความสำคัญ โดยผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นที่ตรงกันว่าผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้นั้น ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางการผลิตรายการเป็นพื้นฐาน คือ อย่างน้อยต้องรู้ทฤษฎีการผลิต, ต้องรู้จักตำแหน่ง หน้าที่ และลักษณะงานในฝ่ายต่างๆ ส่วนในเรื่องของเทคนิคอย่างเช่นในเรื่องมุกตลก, การจัดไฟหรือแสง รวมถึงด้านเสียงนั้น ผู้ผลิตโดยมากกล่าวว่า เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องสั่งกัด รู้สึกลงไปก็ได้ แต่อย่างน้อยถ้าสามารถบอกในสิ่งที่ตนต้องการให้กับฝ่ายเทคนิคที่รับผิดชอบด้านนั้นๆ ได้ก็จะดีมาก

5. การถ่ายทอดทางอาชีพทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์ โดยได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพจากผู้ที่มีความช่วยเหลือ ซึ่งอาจหมายถึงครู อาจารย์ รุ่นพี่ หรือบุคคลที่เคารพนับถือที่ทำอาชีพในด้านนี้ หรือประกอบอาชีพที่สอดคล้องมาก่อน

ผู้ผลิตทุกท่านต่างเห็นตรงกันว่า “กลุ่มผู้ร่วมงานในสายอาชีพการผลิตรายการละครโทรทัศน์” ถือเป็นกลุ่มผู้สนับสนุนที่ดีที่สุดที่จะช่วยในเรื่องของการถ่ายทอดทางอาชีพให้กับผู้ผลิตได้ และในขณะเดียวกัน กลุ่มครอบครัวที่มีการดำเนินงานในด้านนี้มาก่อนก็จะเป็นแรงผลักดันที่ดีให้เกิดการถ่ายทอดทางอาชีพทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์ได้เช่นกัน

6. คุณภาพ และมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์พึงตระหนักถึงและให้ความสำคัญ

ในเรื่องเกี่ยวกับ “คุณภาพ และมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์พึงตระหนักถึงและให้ความสำคัญ” นี้ ถือเป็นองค์ประกอบอีกข้อหนึ่งที่เหล่าผู้ผลิตให้ความสำคัญ หลายๆ ท่านให้ความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันว่าทุกอย่าง ทุกภาพที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์นั้น สามารถแสดงให้เห็นถึงคุณภาพและมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ได้ทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้จึงควรให้ความสำคัญในทุกๆ องค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องแสง, สี, เสียง, ความสมบัตภาพของนักแสดง, ความสมจริงของสถานที่และเหมาะสมของเสื้อผ้า ฯลฯ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่ผู้ผลิตจะต้องให้ความสำคัญทั้งหมดอย่างเท่าเทียมกัน

อย่างไรก็ดี มีบางท่านให้ทัศนะที่แตกต่างไปว่าในเรื่องของคุณภาพและมาตรฐานการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น ปัจจัยหลักที่เป็นตัวกำหนดไม่ได้เกิดจากตัวของผู้ผลิตเอง แต่ล้วนเกิดจากการกำหนดของช่องทั้งสิ้น โดยสถานีจะเป็นตัวกำหนดนโยบายในการนำเสนอละครของตัวเอง ซึ่งนโยบายที่วางนี้ก็ย่อมเป็นตัวกำหนดแนวการผลิตละครของผู้ผลิตด้วย ดังนั้น ที่ใครว่าละคร “น้ำเน่า” หรือ “ไม่เน่า” ก็ควรมองมาในจุดนี้ด้วยเช่นกัน ไม่ใช่มองแต่ผู้ผลิตรายการเพียงฝ่ายเดียว มันต้องดูไปถึงเบื้องหลัง หรือ “ผู้ผลิตตัวจริง” ตรงนี้ นอกจากนี้ตัวสถานีก็ยังคงเป็นตัวกำหนดคุณภาพในการผลิตด้านโปรดักชันได้เช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ที่ก่อนจะนำละครโทรทัศน์ในแต่ละเรื่องไปออกอากาศได้นั้น จำเป็นที่ทางช่องจะต้องมีการตรวจเช็คความเรียบร้อยของเทปรายการละครเรื่องนั้นๆ ซึ่งหากไม่ผ่านมาตรฐานของช่อง ก็อาจถึงกับต้องถ่ายซ่อม หรือถ่ายทำใหม่ในฉากนั้นเลยทีเดียว

7) องค์ความรู้ที่เป็นระบบ หรือองค์ความรู้ที่เป็นทฤษฎีในเชิงธุรกิจ

โดยผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์หลายท่านได้ให้ทัศนะตรงกันว่าความรู้ในเรื่อง “งบประมาณและจัดสรรงบประมาณ” นั้น ถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์จำเป็นต้องรู้ เพราะงบประมาณถือเป็นตัวจักรสำคัญที่จะช่วยทำให้งานด้านการ

ผลิตดำเนินไปได้อย่างไม่ติดขัด และหากผู้ผลิตมีการจัดสรรงบประมาณที่ดี ก็จะช่วยให้งานประสบความสำเร็จและนำกำไรมาสู่บริษัทผู้ผลิตได้

นอกจากนี้ ยังมีผู้ผลิตบางท่านที่ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมด้วยว่า ผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพควรจะต้องเป็นผู้ที่สามารถจัดสรรเวลาเป็น, มีความรู้ในเรื่องจิตวิทยา และควรมีความรู้เพิ่มเติมด้านการบริหารจัดการและการคาดการณ์ด้านการตลาดอีกด้วย

และนอกเหนือจากองค์ประกอบ 7 ข้อ ที่ผู้ผลิตรายการทุกท่านมีความเห็นตรงกันว่ามีความสำคัญมากต่อการเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว ผู้ผลิตหลายท่านยังมีทัศนะที่ตรงกันอีกด้วยว่าการจะเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่รักการอ่าน การเขียนหนังสือ เพราะการอ่านจะเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ผู้ผลิตสามารถเลือกบทประพันธ์หรือหนังสือแปลต่างๆ ที่สนุกหรือมีความน่าสนใจมาผลิตเป็นละครโทรทัศน์ได้ นอกจากนี้ การอ่านยังจะทำให้ผู้ผลิตมีความรู้และเปิดโลกกว้างทำให้สามารถได้มุมมองใหม่ๆ มานำเสนอให้กับผู้ชมรายการละครโทรทัศน์ได้

นอกจากนี้ ผู้ที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความอดทนอย่างมาก เพราะในการผลิตงานอาจต้องพบกับอุปสรรคต่างๆ มากมาย ดังนั้น จึงต้องให้ความอดทนอย่างสูงในการแก้ไขปัญหาที่พร้อมที่จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาในระหว่างการถ่ายทำ

นอกจากนี้ คำว่า "Connection" หรือ "ระบบเส้นสาย" ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของความเป็นนักวิชาชีพ เนื่องจากในการซื้อบทประพันธ์ หรือการติดต่อนักแสดงให้มาแสดงในรายการละครโทรทัศน์เรื่องต่างๆ ของตนนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องง่าย จำเป็นที่ผู้ผลิตรายการจะต้องอาศัยการรู้จักและชอบพอกันเป็นส่วนตัวจึงจะช่วยให้การทำงานต่างๆ ลื่นไหล ดำเนินไปได้ด้วยดี

รวมถึงผู้ผลิตรายการพึงต้องหาจุดยืนหรือเอกลักษณ์ในการผลิตรายการละครโทรทัศน์ของตนเพื่อให้เกิดความจดจำได้

องค์ประกอบของความป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในทัศนะ ของนักวิจารณ์

1. จรรยาบรรณในวิชาชีพทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพทางด้านนี้จะต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบ วินัย ขนบธรรมเนียม และศีลธรรมที่บุคคลในแวดวงวิชาชีพถือว่าเป็นสิ่งที่ตั้งตามควรยึดถือและปฏิบัติตาม

เหล่านักวิจารณ์มองเห็นตรงกันว่าเรื่องจรรยาบรรณถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับแรกของผู้ผลิตควรตระหนักถึง โดยผู้ผลิตไม่ควรคำนึงถึงในด้านธุรกิจให้มากนัก อย่างไรก็ตาม นักวิจารณ์หลายท่านได้กล่าวว่าในปัจจุบันนี้ผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ส่วนมากก็คำนึงถึงเรื่องนี้ อยู่แล้ว แต่หากสอดแทรกเรื่องของความเป็นชาติ และวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมที่ตั้งตามต่างๆ ให้มากกว่านี้ก็จะดีมาก

2. คุณภาพ และมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์พึงตระหนักถึงและให้ความสำคัญ

นักวิจารณ์หลายๆ ท่านให้ความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันว่าทุกอย่าง ทุกภาพที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์นั้น สามารถแสดงให้เห็นถึงคุณภาพและมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ได้ทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้จึงควรให้ความสำคัญในทุกๆ องค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องแสง, สี, เสียง, ความสมบัตภาพของนักแสดง, ความสมจริงของสถานที่และความเหมาะสมของเสื้อผ้า ฯลฯ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่ผู้ผลิตจะต้องให้ความสำคัญทั้งหมดอย่างเท่าเทียมกัน

ซึ่งเกี่ยวกับองค์ประกอบในข้อนี้ นักวิจารณ์เกือบทุกท่านได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมที่ตรงกันว่า "ช่อง" หรือ "สถานีโทรทัศน์" ถือเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการผลิตรายการดังกล่าว เพราะช่องหรือตัวสถานีนั้นจะเป็นผู้อยู่เบื้องหลังที่คอยกำหนดนโยบายการผลิตให้แก่บรรดาผู้ผลิต ด้วยเหตุนี้ คำว่า "น้ำเน่า" หรือ "น้ำดี" จึงเกิดจากตัวช่องมากกว่าตัวผู้ผลิต ด้วยเพราะช่องจะคำนึงถึงเรื่อง "เรตติ้ง" อันจะนำมาซึ่งเม็ดเงินจำนวนมหาศาลเป็นสำคัญ ดังนั้น เหล่านักวิจารณ์หลายๆ ท่านจึงมองว่าองค์ประกอบในข้อนี้ต้องพิจารณาใน

เรื่องของนโยบายขององค์กรควบคู่กันไปด้วย หรือในบางครั้งอาจเรียกได้ว่า “ช่องหรือสถานีโทรทัศน์” นั้น คือ ผู้ผลิตที่แท้จริงก็ว่าได้

3. ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ โดยอาศัยการศึกษาอบรมเป็นพิเศษ และ/ หรือการมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอันยาวนาน

นักวิจารณ์ทุกท่านล้วนให้ความคิดเห็นที่ตรงกันว่าผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพนั้น ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานด้านการผลิตหรือทฤษฎีการผลิตจากสถาบันการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำงาน แต่เมื่อมาทำงานแล้วนั้น ประสบการณ์ในการทำงานถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสูงสุด เพราะแม้ในบางครั้งที่ผู้ผลิตอาจไม่ได้เล่าเรียนมาทางด้านนี้โดยตรง แต่ได้ผ่านประสบการณ์การทำงานอันยาวนาน ก็สามารถช่วยผลักดันให้เขาก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้ในที่สุดได้

อย่างไรก็ดี เหล่านักวิจารณ์มองว่าจะเป็นเรื่องดีหากได้รับทั้งการศึกษาและมีประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานจริง เพราะทั้งสองอย่างนี้จะเป็นตัวเสริมซึ่งกันและกัน

4. องค์กรความรู้ที่เป็นระบบ หรือองค์ความรู้ที่เป็นทฤษฎีทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ซึ่งได้มีการสั่งสมมาเป็นเวลานาน

นักวิจารณ์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นตรงกันว่าผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้ ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์เป็นพื้นฐาน คือ ควรรู้ทฤษฎีการผลิต, รู้จักตำแหน่ง หน้าที่ และลักษณะการทำงานของฝ่ายต่างๆ ที่มีส่วนสำคัญในการผลิต

นอกจากนี้ ยังค้นพบด้วยว่า ในทัศนะของนักวิจารณ์ส่วนใหญ่ นั้น ผู้ที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้จะต้องรู้จักช่อง รู้จักสถานีผู้ผลิตรายการของตัวเอง โดยจำเป็นที่จะต้องรู้สึกไปถึงในเรื่องนโยบายการผลิตรายการของแต่ละสถานีด้วย

นอกจากนี้ ยังมีผู้ผลิตอีกบางท่านที่ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมด้วยว่า ผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องของ Audience และกลุ่มเป้าหมาย หรือผู้ชมรายการละครโทรทัศน์ของตนเอง ต้องรู้ว่ากลุ่มเป้าหมายของตนเป็นใคร เพื่อจะได้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่สนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหลักของรายการได้

5. การมีใจรัก มีความจงรักภักดี และมีความผูกพันในการทำงานด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ รวมถึงมีความกระตือรือร้นและความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการประกอบวิชาชีพนี้

ในเรื่อง “การมีใจรัก มีความจงรักภักดี และมีความผูกพันในการทำงานด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ รวมถึงมีความกระตือรือร้นและความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการประกอบวิชาชีพ” นี้ จัดว่าเป็นองค์ประกอบที่นักวิจารณ์ทุกท่านต่างให้ความเห็นตรงกันว่าเรื่องของการมีใจรักนี้ ถือเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพ ด้วยเพราะหากผู้ผลิตเริ่มต้นการทำงานด้วยความมีใจรักเสียแล้ว ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น เขาก็จะไม่ยอมแพ้ และจะดำเนินการผลิตออกมาได้ด้วยดีในที่สุด

6. การถ่ายทอดทางอาชีพทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์ โดยได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพจากผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งอาจหมายถึง ครู อาจารย์ รุ่นพี่ หรือบุคคลที่เคารพนับถือที่ทำอาชีพในด้านนี้ หรือประกอบอาชีพที่สอดคล้องมาก่อน

นักวิจารณ์หลายท่านมองเห็นตรงกันว่า “ดารานักแสดง” ถือเป็นผู้ที่เหมาะสมที่สุดที่จะเข้ามาทำงานในส่วนนี้ เพราะเขาได้ผ่านการถ่ายทอดทางอาชีพมาแล้วในขั้นหนึ่ง ได้เรียนรู้งานผ่านทีมงานละครต่างๆ เขาจึงสามารถที่จะเก็บเกี่ยวเอาประสบการณ์ที่ได้ร่วมงานกับทีมงานละครมาผลิตงานละครของตนเองได้

นอกจากนี้ “กลุ่มครอบครัวที่มีการดำเนินงานในด้านนี้ และกลุ่มผู้ร่วมงานในสายอาชีพการผลิตรายการละครโทรทัศน์” นั้น ก็ถือเป็นกลุ่มผู้สนับสนุนที่ดีที่สุดที่จะช่วยในเรื่องของการถ่ายทอดทางอาชีพให้กับผู้ผลิตได้ด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ดี ยังมีนักวิจารณ์บางท่านที่ได้ให้ทัศนะที่แตกต่างออกไปโดยบางท่านมองว่า “งบบประมาณ” ในการผลิตก็ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่นักวิจารณ์พึงตระหนักถึง นอกจากนี้ ยังมีเรื่องของ “ระบบเส้นสาย” หรือ “Connection” ในวงการ ที่จำเป็นต้องอาศัยการรู้จักเป็นส่วนตัวกับดารา, นักประพันธ์ หรือผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ เพื่อจะได้เกิดความสะดวกในการดำเนินงานได้ และในท้ายที่สุด กลุ่มนักวิจารณ์หลายท่านได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องของ “ความอดทน” และการมี “ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์” ในขณะที่บางท่านพูดถึงเรื่องของการหา “เอกลักษณ์ของตัวเอง” และมองในเรื่อง “พรสวรรค์” ของผู้ผลิตเป็นหลัก

ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างทัศนะของผู้ผลิตรายการและนักวิจารณ์ที่มีต่อองค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพ

จากทัศนะของผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์และนักวิจารณ์ในเรื่ององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น พบว่า ผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ซึ่งเป็นตัวแทนในฐานะวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ และนักวิจารณ์ซึ่งเป็นตัวแทนในฐานะผู้รับชมรายการละครโทรทัศน์ ต่างมีทัศนะในเรื่ององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในประเด็นเดียวกันเกือบทั้งหมด แตกต่างเพียงการให้ความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบเท่านั้น ดังรายละเอียดที่จะนำเสนอให้เห็นต่อไปนี้

1. การมีใจรัก มีความจงรักภักดี และมีความผูกพันในการทำงานด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ รวมถึงมีความกระตือรือร้นและความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการประกอบวิชาชีพนี้

ทั้งผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์และนักวิจารณ์นั้นมีความเห็นไม่ต่างกันว่าเรื่อง การมีใจรัก และความผูกพันในการทำงานด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ถือเป็นสิ่งสำคัญ ด้วยเพราะหากผู้ผลิตเริ่มต้นการทำงานด้วยความมีใจรักเสียแล้ว ไม่ว่าจะอย่างไร เขาก็จะต้องพยายามทำให้ผลงานออกมาดีที่สุดในได้ ดังนั้น ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานใดๆ

หากแต่ในส่วนนี้ เหล่าผู้ผลิตมองว่าการมีใจรักนั้นถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างแรกที่สำคัญที่สุดในการก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพ ในขณะที่นักวิจารณ์นั้นกลับให้ความสำคัญของการมีใจรักนี้เป็นอันดับที่ 5

2. ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ โดยอาศัยการศึกษาอบรมเป็นพิเศษ และ/ หรือการมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอันยาวนาน

ทั้งผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์และนักวิจารณ์ต่างมองตรงกันว่า ทักษะความเชี่ยวชาญที่อาศัยการมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอันยาวนานถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะการเรียนรู้ผ่านตำรานั้น ไม่สามารถบอกเราได้หมดเหมือนกับการทำงานจริงที่จะต้องเจอกับอุปสรรคและปัญหาต่างๆ มากมาย ซึ่งตรงนี้การมีประสบการณ์ในการทำงานจะช่วยให้

และด้วยความที่ผู้ผลิตรายการหลายท่านนั้นก็ไม่ได้เป็นผู้ที่ผ่านการเรียนรู้ทางด้านนิเทศศาสตร์จากสถาบันการศึกษา แต่สามารถจับเ็นรูจกัจจนก้าวหน้าจนถึงวันนี้ได้ก็เพราะอาศัยประสบการณ์ในการทำงานจริง ด้วยเหตุนี้ เหล่าผู้ผลิตรายการจึงให้ความสำคัญขององค์ประกอบข้อนี้ในลำดับต่อมา ในขณะที่กลุ่มนักวิจารณ์ให้ความสำคัญน้อยกว่ากลุ่มผู้ผลิต 1 ลำดับ และมองว่าจะเป็นเรื่องดีหากผู้ผลิตรายการจะได้รับทั้งการศึกษาและประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานจริง เพราะทั้งสองอย่างนี้จะเป็นตัวเสริมซึ่งกันและกัน

3. จรรยาบรรณในวิชาชีพทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพทางด้านนี้จะต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบ วินัย ขนบธรรมเนียม และศีลธรรมที่บุคคลในแวดวง วิชาชีพถือว่าเป็นสิ่งที่ตั้งมาตรฐานยึดถือและปฏิบัติตาม

ในส่วนนี้ ทั้งผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์และนักวิจารณ์ต่างมองตรงกันว่า นักวิชาชีพทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นี้ ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีวิจจรณญาณในการนำเสนอและเผยแพร่ภาพต่างๆ สู่อารณะ โดยควรจะรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ยังควรสอดแทรกคติเตือนใจ ความเป็นชาติ หรือขนบธรรมเนียมประเพณี ศีลธรรมที่ตั้งมาตรฐานต่างๆ ไปด้วยในการนำเสนอ

โดยสำหรับในประเด็นนี้ กลุ่มผู้ผลิตรายการได้ให้ความสำคัญไว้เป็นลำดับ 3 ในขณะที่กลุ่มนักวิจารณ์กลับมองเห็นความสำคัญขององค์ประกอบในเรื่องนี้มากที่สุด โดยพิจารณาเป็นอันดับแรกขององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ โดยมองว่าผู้ผลิตไม่ควรคำนึงถึงในด้านธุรกิจให้มากนัก อย่างไรก็ตาม นักวิจารณ์หลายท่านได้กล่าวว่าในปัจจุบันนี้ผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ส่วนมากก็คำนึงถึงเรื่องนี้อยู่แล้ว แต่หากสอดแทรกเรื่องของความเป็นชาติ และวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมที่ดีงามต่างๆ ให้มากกว่านี้ก็จะดีมาก

4. องค์ความรู้ที่เป็นระบบ หรือองค์ความรู้ที่เป็นทฤษฎีทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์ซึ่งได้มีการสั่งสมมาเป็นเวลานาน

ทั้งผู้ผลิตรายการและนักวิจารณ์ต่างให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบในข้อนี้ในลำดับที่เท่ากัน โดยทั้ง 2 ฝ่ายให้ความเห็นตรงกันว่าผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้นั้น ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางการผลิตรายการเป็นพื้นฐาน คือ อย่างน้อยต้องรู้ทฤษฎีการผลิต, ต้องรู้จักตำแหน่ง หน้าที่ และลักษณะงานในฝ่ายต่างๆ ส่วนในเรื่องของเทคนิคอย่างเช่นในเรื่องมุมกล้อง, การจัดไฟหรือแสง รวมถึงด้านเสียงนั้น ทั้งผู้ผลิตและนักวิจารณ์โดยมากกล่าวว่าไม่จำเป็นต้องรู้ลึกลงไปก็ได้ แต่อย่างน้อยควรสามารถบอกสิ่งที่ตนต้องการให้กับฝ่ายเทคนิคที่รับผิดชอบด้านนั้นๆ ได้ก็จะดีมาก

นอกจากนี้ ยังมีความเห็นที่ตรงกันในเรื่องการมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องสถานะเป็นสำคัญ เพราะสถานะโทรทัศน์นั้นถือว่ามีบทบาทสำคัญในการกำหนดเลือกเรื่องและถือว่าเป็นกรอบมาตรฐานของการทำงานของผู้ผลิตรายการที่ดีที่สุด

5. การถ่ายทอดทางอาชีพทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์ โดยได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพจากผู้ที่มีความช่วยเหลือ ซึ่งอาจหมายถึงครู อาจารย์ รุ่นพี่ หรือบุคคลที่เคารพนับถือที่ทำอาชีพในด้านนี้ หรือประกอบอาชีพที่สอดคล้องมาก่อน

ทั้ง 2 ฝ่ายต่างมองตรงกันว่า การเริ่มการถ่ายทอดทางอาชีพที่เริ่มจากครอบครัว หรือกลุ่มผู้ร่วมงานในสายอาชีพการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น จะสามารถทำให้เกิดแรงผลักดันที่ดีและทำให้เกิดการถ่ายทอดที่ดีที่สุด

สำหรับในประเด็นนี้ กลุ่มผู้ผลิตรายการต่างให้ความสำคัญในลำดับที่ 5 ในขณะที่กลุ่มนักวิจารณ์ให้นำหนักความสำคัญรองลงมา และได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยการเข้าสู่อาชีพการเป็นผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่มีความเป็นนักวิชาชีพนั้น ควรจะเริ่มมาจากการเป็น “ดารานักแสดง” นั้น จะดีกว่า

6. คุณภาพ และมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์พึงตระหนักถึงและให้ความสำคัญ

ในเรื่องเกี่ยวกับ “คุณภาพ และมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์พึงตระหนักถึงและให้ความสำคัญ” นี้ ถือเป็นองค์ประกอบอีกข้อหนึ่งที่เหล่าผู้ผลิตและนักวิจารณ์ให้ความสำคัญ โดยหลายๆ ท่านให้ความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันว่าทุกอย่าง ทุกภาพที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์นั้น สามารถแสดงให้เห็นถึงคุณภาพ และมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ได้ทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้จึงควรให้ความสำคัญในทุกๆ องค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องแสง, สี, เสียง, ความสมบทบาทของนักแสดง, ความสมจริงของสถานที่และความเหมาะสมของเสื้อผ้า ฯลฯ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ผลิตจะต้องให้ความสำคัญทั้งหมดอย่างเท่าเทียมกัน

อย่างไรก็ดี กลุ่มนักวิจารณ์ได้ให้ความสำคัญขององค์ประกอบในข้อนี้เป็นอย่างมาก โดยมองว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในลำดับที่ 2 ที่จะแสดงถึงความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ ในขณะที่ผู้ผลิตรายการกลับให้ความสำคัญอยู่ในลำดับท้ายๆ

นอกจากนี้ มีผู้ผลิตรายการและนักวิจารณ์บางท่านให้ทัศนะที่แตกต่างไปด้วว่าในเรื่องของคุณภาพและมาตรฐานการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น ปัจจัยหลักที่เป็นตัวกำหนดไม่ได้เกิดจากตัวของผู้ผลิตเอง แต่ล้วนเกิดจากการกำหนดของช่องทั้งสิ้น โดยสถานี่จะเป็น

ตัวกำหนดนโยบายในการนำเสนอละครของตัวเอง ซึ่งนโยบายที่ว่านี้ก็ย่อมเป็นตัวกำหนดแนวการผลิตละครของผู้ผลิตด้วย

7 องค์ความรู้ที่เป็นระบบ หรือองค์ความรู้ที่เป็นทฤษฎีในเชิงธุรกิจ

ทั้งผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์และนักวิจารณ์หลายท่านได้ให้ทัศนะตรงกันว่า ความรู้ในเชิงธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดสรรงบประมาณหรือด้านการตลาดนั้น ถือเป็นประเด็นสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์จำเป็นต้องรู้ เพราะงบประมาณถือเป็นตัวจักรสำคัญในงานด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ และหากผู้ผลิตมีการจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งการจัดสรรเวลาที่ดี ก็จะช่วยให้งานประสบความสำเร็จและนำกำไรมาสู่บริษัทผู้ผลิตได้

อย่างไรก็ดี กลุ่มผู้ผลิตรายการได้ให้ความสำคัญในประเด็นนี้มากกว่ากลุ่มนักวิจารณ์ ซึ่งมองความสำคัญของประเด็นดังกล่าวอยู่ในลำดับท้ายๆ

และนอกเหนือจากองค์ประกอบ 7 ข้อ ที่กลุ่มผู้ผลิตรายการและนักวิจารณ์ล้วนมีความเห็นตรงกันว่ามีความสำคัญต่อการเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์แล้ว กลุ่มผู้ผลิตรายการและนักวิจารณ์หลายท่านก็ยังได้ให้ทัศนะที่ตรงกันอีกด้วยว่าการจะเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความอดทนอย่างมาก เพราะในการผลิตงานอาจต้องพบกับอุปสรรคต่างๆ มากมาย ดังนั้น จึงต้องใช้ความอดทนอย่างสูงในการแก้ไขปัญหาที่พร้อมที่จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาในระหว่างการถ่ายทำ

นอกจากนี้ คำว่า “Connection” หรือ “ระบบเส้นสาย” นั้น ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของความเป็นนักวิชาชีพที่ทั้ง 2 ฝ่ายมองเห็นร่วมกัน เพราะมีส่วนสำคัญในการซื้อบทประพันธ์และการติดต่อนักแสดง

กลุ่มผู้ผลิตรายการและนักวิจารณ์บางท่านยังให้ทัศนะไว้ด้วยว่าผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพพึงต้องหาจุดยืนหรือเอกลักษณ์ในการผลิตรายการละครโทรทัศน์ของตนเพื่อให้เกิดความจดจำได้ และควรผู้ที่มีรสนิยมที่ดีและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคัดเลือกบทประพันธ์อันเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ รวมถึงการคัดเลือกนักแสดงด้วย

นอกจากนี้ ในขณะที่ผู้ผลิตรายการมองว่าความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น จะต้องเริ่มจากการเป็นผู้ที่รักการอ่าน การเขียนหนังสือ เพราะการอ่านจะเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ผู้ผลิตสามารถเลือกบทประพันธ์หรือหนังสือแปลต่างๆ ที่สนุกหรือมีความน่าสนใจมาผลิตเป็นละครโทรทัศน์ได้ ประเด็นนี้กลับไม่มีนักวิจารณ์ท่านใดพูดถึง แต่ในขณะที่นักวิจารณ์บางท่านมองว่าความเป็นนักวิชาชีพนั้น เป็นเรื่องของพรสวรรค์และเป็นเรื่องของการคัดเลือกดารานักแสดงที่มีชื่อเสียงมาแสดงในละครโทรทัศน์เรื่องนั้น ประเด็นนี้ก็ไม่มีผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ท่านใดให้ทัศนะไว้เช่นกัน

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

จากที่นำเสนอเกี่ยวกับองค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น ผู้วิจัยได้ค้นพบว่า ในองค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่กล่าวไปทั้งหมดนั้น มีปัจจัยบางประการที่เป็นตัวการสำคัญที่จะกำหนดความเป็นนักวิชาชีพทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ของผู้ผลิตรายการละคร ซึ่งปัจจัยตัวที่ว่านี้ก็คือ ปัจจัยในเรื่อง **“อิทธิพลจากทางสถานีโทรทัศน์”** กล่าวได้ว่าสถานีโทรทัศน์ถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลที่สุดต่อการผลิตรายการละครของบริษัทผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ไทย เนื่องจากสถานีจะเป็นผู้กำหนดนโยบายต่างๆ ว่าทางสถานีต้องการให้ผู้ผลิตละครโทรทัศน์ผลิตละครออกมาในแนวไหน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของทางสถานี

ทั้งนี้ ในด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์เพื่อออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ ในช่วงเวลาหลังข่าวภาคค่ำของไทยนั้น จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า นโยบายของผู้บริหารในแต่ละสถานีนั้นถือเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการกำหนดลักษณะการ

ดำเนินงานในด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ของไทยให้มีรูปแบบการผลิตที่แตกต่างกัน ทั้งยังมีผลสะท้อนออกมาถึงตัวรายการละครโทรทัศน์ที่ผลิตออกมาด้วย ไม่ว่าจะเป็นในด้านของแนวเรื่องที่ผลิตหรือคุณภาพในด้านการผลิต ซึ่งลักษณะการดำเนินงานของผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ไทยในปัจจุบันนั้น จากการศึกษาทำให้ค้นพบว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. บริษัทผู้ผลิตหรือทีมงานผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์มีลักษณะการดำเนินงานร่วมกับฝ่ายผลิตรายการของสถานีโทรทัศน์หรือดำเนินการเองทั้งหมด โดยได้รับงบประมาณการผลิตหรือค่าจ้างในการผลิตรายการละครไปบริหารเองเป็นตอนๆ หลังจากผ่านขั้นตอนในเรื่องการเสนองบประมาณต่อทางสถานีแล้ว ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะนี้ ผู้ผลิตรายการละครจะต้องรับผิดชอบงานเองทั้งหมด ดังนั้น รายได้ของทีมผู้ผลิตนั้นจะเกิดจากผลกำไรในการบริหารงานของตัวผู้ผลิตรายการเอง ยกตัวอย่างเช่น ผู้ผลิตรายการละครท่านหนึ่งเสนองบประมาณในการผลิตรายการละครโทรทัศน์ 1 เรื่อง โดยรวมค่าใช้จ่ายในส่วนต่างๆ อันได้แก่ ค่าเช่าสถานที่ถ่ายทำ, ค่าตัวนักแสดง, ค่าอุปกรณ์ประกอบฉาก ฯลฯ รวมแล้วประมาณตอนละ 1 ล้านบาท เมื่อทางสถานีพิจารณาแล้วอนุมัติให้ดำเนินการได้นั้น ผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ก็จะต้องนำงบประมาณส่วนที่ได้มาบริหารเพื่อให้มีกำไรและค่าตอบแทนสำหรับทีมงานฝ่ายผลิตรายการละคร

อย่างไรก็ดี การดำเนินงานในลักษณะนี้จะมีอัตราการเสี่ยงในระดับหนึ่ง คือ หากบริหารเงินและบริหารงานไม่ดี การจัดสรรงบประมาณอาจไม่ลงตัวตามที่เสนอ ส่งผลให้มีผลกำไรน้อยหรือไม่มีเลย จนถึงอาจจะขาดทุนในบางครั้ง แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานในลักษณะนี้ก็จัดเป็นลักษณะการดำเนินงานที่ได้รับความนิยมจากบริษัทผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์จำนวนมาก โดยเฉพาะในสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ที่มีบริษัทผู้ผลิตจำนวนมากที่เข้ามาดำเนินงานให้ รวมถึงสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ที่มีบริษัทผู้ผลิตที่เข้ามาดำเนินงานให้อยู่ 2 บริษัทคือ บริษัทกันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด และบริษัทดาราวีดีโอ จำกัด

นอกจากนี้ จากการศึกษายังทำให้พบว่าในประเทศไทยนั้น มีลักษณะการดำเนินงานร่วมกันระหว่างสถานีโทรทัศน์กับผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ 2 รูปแบบคือ

1.1 การพบกันครึ่งทางระหว่างตัวผู้ผลิตรายการกับทางสถานีโทรทัศน์
ในกรณีนี้จะพบเห็นได้มากในสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 โดยผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์จะเป็นผู้คัดเลือกเรื่องหรือบทประพันธ์, นักแสดง ฯลฯ เพื่อเสนอให้กับทางสถานีพิจารณา ดังนั้น

การคัดเลือกเรื่องที่จะมาผลิตจึงย่อมเกิดขึ้นจากรสนิยมหรือความชื่นชอบส่วนตัวของผู้ผลิต รายการละครโทรทัศน์แต่ละท่านว่าจะชอบเรื่องราวประเภทใด รวมไปถึงความต้องการของตลาด ในเวลานั้นที่จะเป็นตัวบอกได้ว่าเรื่องนั้นๆ จะเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชมหรือไม่ อย่างไร ดังนั้น ละครโทรทัศน์ของทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 จึงมีหลากหลายแนวตามความถนัดและความสนใจเป็นส่วนตัวของผู้ผลิตรายการแต่ละราย อย่างไรก็ตาม ในส่วนนี้ทางสถานีก็จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาละครโทรทัศน์ของผู้ผลิตด้วย โดยจะคำนึงถึงความเหมาะสมและนโยบายของทางสถานีเป็นหลัก

1.2 ผู้ผลิตจะต้องทำตามนโยบายของสถานีเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในกรณีนี้ จะพบได้ในผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 จำนวน 2 บริษัทคือ บริษัทดาราวีดีโอ จำกัด และบริษัทกันตนา วีดีโอ โปรดักชั่น จำกัด ในลักษณะนี้จะเห็นได้ชัดว่า ทางสถานีจะเป็นผู้คัดเลือกเรื่องและกำหนดตัวนักแสดงที่เป็นตัวนโยบายของทางสถานีโดยเฉพาะให้กับทางบริษัทดาราวีดีโอ จำกัด ผู้ได้รับการไว้วางใจจากช่อง 7 เป็นอย่างมาก เพราะเป็นบริษัทที่เข้ามาผลิตรายการละครโทรทัศน์ให้กับช่อง 7 ตั้งแต่เริ่มเปิดสถานีใหม่ๆ จนกระทั่งปัจจุบันโดยที่ไม่รับผลิตรายการละครโทรทัศน์ให้กับสถานีช่องอื่นเลย

นอกจากนี้ ส่วนหนึ่งนั้นอยู่ที่การวางนโยบายกว้างๆ ของทางสถานี โทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ที่จะกำหนดเอาไว้เสมอว่าในแต่ละปีควรมีละครในลักษณะไหนเป็น จุดขายสำคัญ และในทุกปีจะต้องมีละครฟอร์มใหญ่ที่ต้องใช้งบประมาณการผลิตสูงเพื่อคืนกำไรให้กับผู้ชม ซึ่งในส่วนนี้จะมีผู้บริหารของสถานีที่ดูแลในฝ่ายผลิตรายการเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ ทางด้านการตลาดว่าในขณะที่ผู้ชมกำลังอยากดูละครแนวใด เรื่องแบบไหน และนำข้อมูลที่ได้นั้น มาใช้ในการคัดเลือกเรื่อง, เขียนบท หรือการคัดเลือกตัวนักแสดง โดยจะมีการประชุมร่วมกัน ตลอดเวลา

2. บริษัทผู้ผลิตเข้าเวลาจากสถานีโทรทัศน์แล้วมาดำเนินการผลิตรายการละครโทรทัศน์เพื่อออกอากาศ ซึ่งในลักษณะนี้บริษัทผู้ผลิตจะต้องทำหน้าที่ในการหาโฆษณาหรือ ผู้อุปถัมภ์รายการเอง ดังนั้น รายได้ของผู้ผลิตจึงไม่ได้มาจากงบประมาณที่ทางสถานีจัดสรรให้ เหมือนลักษณะแรก แต่มาจากการขายเวลาในการโฆษณาเอง ด้วยเหตุนี้ จากลักษณะการดำเนินงานดังกล่าวจึงเอื้อให้ผู้ผลิตมีอำนาจในการตัดสินใจเองค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นทางด้าน แนวเรื่อง การเลือกเรื่องผลิต ผู้กำกับ นักแสดง ฯลฯ ด้วยเพราะงบประมาณในการผลิตนั้นขึ้น

อยู่กับการหามาได้ของตัวเอง จะขาดทุนหรือกำไรก็ขึ้นอยู่กับตัวผู้ผลิตเป็นสำคัญ ซึ่งแม้ว่าจะขายเวลาได้ไม่ครบตามเป้าที่ตั้งไว้ก็ต้องจ่ายค่าเช่าเวลาให้กับสถานีตามอัตราที่สถานีกำหนดไว้ สำหรับทางสถานีที่มีการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวนี้คือ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 และสำหรับบริษัทที่ได้เข้ามาดำเนินการในการขอเช่าเวลาเพื่อผลิตรายการละครโทรทัศน์ให้กับทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 มีทั้งหมด 2 บริษัท คือ บริษัทกันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด และบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด

อย่างไรก็ดี การดำเนินการผลิตรายการในลักษณะนี้ ผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีความเป็นอิสระมากที่สุด เพราะจะได้รับอิสระในการทำงานในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการคัดเลือกเรื่องหรือบทประพันธ์, การคัดเลือกนักแสดง หรือผู้กำกับ ดังนั้น การผลิตละครโทรทัศน์จึงสามารถสร้างสรรค์ให้เป็นไปตามนโยบายและความถนัดของผู้ผลิตแต่ละรายได้

ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง *"ความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในทัศนะของผู้ผลิตรายการและนักวิจารณ์"* นี้ มีความจำเป็นที่ผู้วิจัยจะต้องเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นบุคลากรสำคัญ นั่นก็คือ กลุ่มผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์และนักวิจารณ์ แต่ด้วยความที่ผู้วิจัยไม่ได้รู้จักคุ้นเคยกับแหล่งข้อมูลเป็นการส่วนตัว จึงทำให้ยากแก่การเข้าถึงแหล่งข้อมูลสำคัญเหล่านั้น

และในขณะเดียวกัน แหล่งข้อมูลสำคัญบางท่านมีภารกิจรัดตัวที่ไม่สามารถให้เวลาสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้ จึงทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลของแหล่งข้อมูลที่เป็นบุคลากรสำคัญได้ครบถ้วนตามที่ตั้งเป้าไว้ในขั้นแรก อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยได้แก้ปัญหาด้วยการสัมภาษณ์ตัวแทนของแหล่งข้อมูลสำคัญบางท่านแทน

นอกจากนี้ สำหรับในส่วนข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มนักวิจารณ์นั้น ผู้วิจัยไม่สามารถนำเสนอชื่อและนามสกุลของนักวิจารณ์ส่วนมากได้ เนื่องจากความตั้งใจของเหล่านักวิจารณ์ที่ไม่ต้องการเปิดเผยตัว ด้วยเกรงว่าจะมีผลต่อการเขียนงานวิจารณ์ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ควรจะต้องมีการจัดตั้งมาตรฐานและเป้าหมายต่างๆ ทางวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ขึ้นไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมาตรฐานและเป้าหมายเหล่านี้จะต้องไม่เกี่ยวข้องและไม่ไข่มูลเหตุจริงใจเรื่องกำไร ด้วยเหตุนี้ งานวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์จึงต้องมีการองค์การจัดตั้งทางวิชาชีพเพื่อจะให้เป็นปัจจัยในการธำรงรักษา และในการยกระดับมาตรฐานและเป้าหมายเหล่านี้ให้สูงส่งยิ่งขึ้น อีกทั้ง เพื่อจะให้เป็นปัจจัยในการดำเนินปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาจากมุมมองของผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ทั้งหมดทุกบริษัท ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายและสมบูรณ์ รวมทั้งควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงทัศนคติของทางสถานีโทรทัศน์ต้นสังกัดซึ่งถือว่าเป็นผู้ผลิตที่แท้จริง เพื่อให้ได้มาซึ่งงานวิจัยที่มีคุณค่าและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น